

LAKIALOITE 54/2000 vp**Laki perintö- ja lahjaverolain 55 §:n, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n ja varainsiirtoverolain muuttamisesta****Eduskunnalle**

Yrittäjien keskuudessa tehdyn kyselyn (Suomen Yrittäjät ry:n Yrittäjäbarometri lokakuu 1999) perusteella noin puolessa sukupolvenvaihdosta pohtineista yrityksistä sukupolvenvaihdos tulee ajankohtaiseksi lähimpien kymmenen vuoden aikana. Suurimmassa osassa tapauksista, joissa yritystoiminnan jatkaja on tiedossa, sukupolvenvaihdoksen tavoitteena on siirtää yritystoiminta omille perillisille. Yrittäjien arvioidessa sukupolvenvaihdoksen sujumista pahimmiksi ongelmiksi kohosivat rahoitusvaikeudet ja verotus.

Sukupolvenvaihdokset tehdään usein lahjanluonteisina kauppoina, jotta jatkajan velkataakka ei nouse kohtuuttoman suureksi. Jatkaja maksaa kuitenkin lahjaveron, jos hinta on alle kaksi kolmasosaa tai eräin lisäedellytyksin alle puolet käyvästä arvosta. Arvot ovat korkeampia kuin varallisuusverotuksessa, jossa yritysomaisuudesta luetaan veronalaisiksi varoiksi 30 %. Sukupolvenvaihdosten yhteydessä on maksettava myös varainsiirtovero, jos luovutuksessa siirtyy kiinteistöjä tai arvopapereita.

Erityisen ongelmallista sukupolvenvaihdos on yksityisen elinkeinon- eli liikkeenharjoittajan

siirtäessä yrityksen seuraajalle. Yksityisen elinkeinotoiminnan luovutus verotetaan luovuttajan normaalina verollisena liiketapahtumana siinäkin tapauksessa, että luovutus tehdään sukupolvenvaihdostarkoituksessa. Yhtiömuotoisen yrityksen — ja maatalousomaisuuden — sukupolvenvaihdosluovutus saattaa sen sijaan kokonaan vapautua luovutusvoittoverosta eräiden omistusaika- ja osuusedellytyksien täytyessä.

Ankara verottaminen on omiaan tekemään sukupolvenvaihdoksista tilanteita, joissa yritystoiminnan jatkaminen ja sekä uudeksi yrittäjäksi ryhtyvän että tämän palveluksessa olevien henkilöiden työpaikat ovat vaarassa. Verotuksen kohtuullistamiseksi yritysomaisuuden arvostussäänöksiin tulee perintö- ja lahjaverotuksessa soveltaa samoja huojennuseriaatteita kuin varallisuusverotuksessa. Eri yritysmuotojen erot sukupolvenvaihdoksissa tulee poistaa sekä luopua varainsiirtoverosta sukupolvenvaihdoksissa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**perintö- ja lahjaverolain 55 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 55 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1110/1994, seuraavasti:

55 §

Maksuunpanematta jätettävän veron osan laskemiseksi tämän lain mukaan määrätystä verosta vähennetään vero, joka perintöosuudesta tai lahjasta olisi määrättävä, jos maatilan maatalousmaa, metsä, rakennukset, rakennelmat, koneet, kalusto ja laitteet samoin kuin muuhun yritykseen kuin maatilaan kuuluvat varat arvostettaisiin verovelvollisuuden alkamista edeltäneeltä vuodelta toimitetussa varallisuusverotuksessa noudatettujen periaatteiden mukaan siten, että

veronalaisiksi varoiksi katsotaan 30 prosenttia edellä mainitun varallisuuden verotusarvosta. Näin saatu erotus tai, jos se on suurempi kuin 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun perintö- ja lahjaveron 5 000 markan ylimenevä osa, viimeksi mainittu määrä jätetään maksuunpanematta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

2.

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 24 päivänä kesäkuuta 1968 elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 130/1987, 661/1989, 1164/1990, 1539/1992, 1105/1994, 1224/1994, 926/1996 ja 1385/1997, uusi 1 momentin 8 kohta ja 8 momentti seuraavasti:

6 §

Verotuloa eivät ole:

8) verovelvollisen harjoittamaan liiketoimintaan kuuluva varallisuuden luovutusvoitto, jos saajana on joko yksin tai yhdessä puolisonsa kanssa hänen lapsensa tai tämän rintaperillinen taikka hänen sisarensa, veljensä, sisarpuolensa tai velipuolensa ja jos omaisuus on ollut yhteensä yli 10 vuotta verovelvollisen tai hänen ja sellaisen henkilön omistuksessa, jolta hän on saanut sen vastikkeettomasti.

Jos luovutukseen on sovellettu 1 momentin 8 kohdan säännöstä ja jos luovutuksensaaja luovuttaa samaa omaisuutta edelleen ennen kuin 5 vuotta on kulunut hänen saannostaan, vähennetään hänen luovutusvoittoaan laskettaessa hankintamenosta se veronalaisen luovutusvoiton määrä, jota 1 momentin 8 kohdan säännös huomioon ottaen ei ole pidetty hänen saantomiehensä veronalaisena tulona.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

3.

Laki

varainsiirtoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 29 päivänä marraskuuta 1996 annettuun varainsiirtoverolain (931/1996) 3 lukuun uusi
26 a § seuraavasti:

3 luku

Arvopaperin luovutus

26 a §

Sukupolvenvaihdoksen verovapaus

jos saajana on joko yksin tai yhdessä puolisonsa
kanssa hänen lapsensa tai tämän rintaperillinen
taikka hänen sisarensa, veljensä, sisarpuolensa
tai velipuolensa.

Veroa ei ole suoritettava, jos luovutuksen koh-
teena on liiketoimintaan kuuluvaa varallisuutta ja

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuu-
ta 2001.

Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 2000

Reijo Kallio /sd

